

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

доц. Лукаш О.А.,
студентка гр. М-21 Сидоренко Л.М.
Сумський державний університет (Україна)

В рамках підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС перед Україною постає необхідність виконання директив Угоди, що має її наблизити до європейських норм та стандартів. Проте складність імплементації директив у сфері питань торгівлі в умовах економічної та соціальної нестабільності потребує значної підготовки з боку нашої держави.

Розширення виробництва, посилення географічного розподілу продукції та загострення конкуренції в сучасних умовах обумовлюють підвищення значення зовнішньої торгівлі, яка в свою чергу є однією з основних передумов економічного розвитку країни.

Питання економічного співробітництва України і ЄС вивчали такі вітчизняні науковці: А. Філіпенко, І. Березовська, І. Журба, І. Бураковський, В. Чужиков, О. Білорус і багато інших. У відносинах Україна – ЄС за останній час відбулося чимало змін: була підписана Угода про асоціацію між Україною та ЄС головами країн-членів ЄС та Президентом України 27 червня 2014 року у Брюсселі, зміст якої розроблено конкретно для України, і яка має замінити попередні Угоди про партнерство та співробітництво.

Зона вільної торгівлі (ЗВТ) (Розділ IV Угоди про асоціацію України з ЄС) – одна з основних форм економічної інтеграції в межах якої країни-учасниці скасовують між собою торгові бар'єри, але зберігають кожна свої торгові бар'єри по відношенню до третіх країн.

Також зазначена зона забезпечує формування спільного економічного простору України та ЄС у межах поступової економічної інтеграції до Європейського ринку шляхом реалізації чотирьох свобод – вільного руху товарів, послуг, капіталу та робочої сили.

Основні принципи угоди про ЗВТ:

- ✓ побудова Угоди про ЗВТ на принципах СОТ (захист національної промисловості через тарифи, принцип сприяння справедливій конкуренції, принцип дій в надзвичайних ситуаціях);
- ✓ отримання доступу до всіх переваг внутрішнього ринку ЄС;
- ✓ строковість (в угоді мають бути визначені точні рамки перехідних періодів);
- ✓ мораторій на введення нових торговельних обмежень;
- ✓ асиметрія, або відносна взаємність.

Україна та ЄС домовились про створення зони вільної торгівлі (ЗВТ) протягом перехідного періоду з терміном не більше 10 років відповідно до положень статті XXIV ГАТТ 1994 року. Відповідно до визначених домовленостей кожна сторона зменшить або скасує мито на товари згідно із встановленими графіками, причому для України перехідний період триватиме до 10 років, тоді як зміна тарифного графіку ЄС відбудеться одразу після набуття чинності Угоди. Загалом, Це створює певні додаткові можливості для українського бізнесу посилити свою присутність на ринку ЄС, тоді як на внутрішньому ринку зберігатиметься певний рівень тарифного захисту від іноземної конкуренції. Україна та ЄС скасують імпорتنі мита на близько 97% та 96,3% тарифних ліній відповідно.

Для чутливих товарів, які виготовляє та продає Україна та ЄС, були запроваджені тарифні квоти, що передбачають нульову ставку ввізного мита в межах квоти та ненульову поза межами квоти. Україна визначила застосування тарифних квот для м'яса свинини, м'яса птиці та цукру. Перелік тарифних квот ЄС налічує 36 пунктів і переважно містить продукти сільського господарства.

Україна впродовж 10 років скасовує також увізні мита на легкові автомобілі (товарна позиція УКТЗЕД 8703, по 1% на рік), проте застосовує спеціальний захисний механізм (мита на рівні 10%). Для одягу та інших виробів, що використовувалися Україна скасує увізні мито:

Рік набуття Угодою чинності	З 1-го по 5-й рік після набуття чинності Угодою	6-й рік
Діюча ставка мита На той момент (X)	мінус 0,1 відсотковий пункт від ставки X щорічно	0 %

Для українських виробників найголовнішим буде зниження тарифних обмежень з боку ЄС у галузях: легкова промисловість, хімічна промисловість, машинобудування, харчова промисловість, що полегшить доступ українських виробників на європейські ринки.

Отже, угода про вільну торгівлю зменшить витрати на імпорт з ЄС для українських підприємств і споживачів, а також сприятиме доступу України до єдиного ринку ЄС.

Проте, потрібно звернути увагу на той аспект, що не всі українські підприємства зможуть витримати конкуренцію з боку ЄС. Тому можливий занепад деяких нестабільних компаній та скорочення робочих місць. Натомість виникатимуть можливості впровадження та використання нових сучасних технологічних розробок, які суттєво полегшать та удосконалять процес виробництва. Також потрібно приділити увагу перепідготовці фахівців, щоб найбільш ефективно використовувати нові можливості та отримувати прибуток.

Лукаш, О.А. Дослідження принципів створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС [Текст] / О.А Лукаш // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 217-219.